

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2013 március Hónapló

Bán Zsófia: Ha(R)cóljon!

Mottó: „Minden gondolkodás másként-gondolkodás. Ennek utolsó nyilvános fórumát semmisítené meg a Klubrádió elhallgattatása. Ez rosszabb, mint a gondolatrendőrség, mert már gondolat sem marad, amit ellenőrizni lehetne.”

Ludassy Mária filozófiatörténész

Bánatos, február végi vasárnap délután, lóg az eső lába, hideg van, néha el is ered – ilyenkor a honpolgárok többsége jól megérdemelt, ebéd utáni sziesztájuk segedelmével álmodják magukat egy jobb, egy szebb világba. Egy olyanba, amelyben mindenki azt a rádiót hallgathatja, amelyik jólesik neki. Azt, amelyikről úgy érzi, hozzá szól, amelyikről azt gondolja, hogy általa informálódni tud a világ dolgairól és olyan emberek szavát hallgathatja, akiknek érti a gondolatait, még ha adott esetben külön véleménye is van a mondottakról. A működő demokráciákban ezt a szerepet tölti be a közszolgálati rádió és televízió. Mi ebben is különutasok vagyunk. Felix Hungária nem alkuszik.

Mondott szieszta helyett, február 24-én több ezren kerekedtek fel, hogy megtöltsék a Batthyány-örökmécses körüli teret, valamint a Báthory utcát, ahol a minisztériumok portásai időnként kiszaladtak egyet kattintani kis instamatic fényképezőgépeikkel, legyen este mit megmutatni az asszonynak, milyen veszélyes helyzetben kellett helytállnia. Arató András, a Klubrádió elnöke, beszédében megjegyzi, hogy úgy tűnik, mindig más és más okból kell összejönniük a Klubrádiót védendő, s hogy talán csak az egy Batthyány-mécses volna örök (valamint az az igazság, természetesen hozzá sietve, hogy egy mécses nem csinál világosságot – lásd még: fecske/nyár). A jó hír azonban az, hogy Pikó András (a Hadd Szóljon Egyesület elnöke) és csapata úgy tűnik, megértették az idők szavát, egész pontosan az *idő* szavát, amennyiben az eseményt pontosan egy óra hosszára tervezték, és ezt be is tudták tartani. Minek következtében a tüntetés pergő, lényegre törő és felhasználóbarát volt. S hiába, hogy a környező patinás házak egyik magas erkélyére kifüggesztették a „Hajrá Magyarország” molinót és egy magányos úr időnként kijött lecsekkolni, hogy vajon szétzavarta-e már a rendőrség ezt a hangos bandát, amelyik most az ő délutáni sziesztáját zavarja épp, de újra és újra csalódnia kellett. Az unalmas molinóját simán leiskolázta a *Hadd szóljon* mozgalom kiválóra sikeredett logója: narancs háttér előtt egy fekete kéz, amint egy tranzistoros rádiót, mint egy súlyemelő, a magasba emel. Ez az okosan végiggondolt ikon ugyanis egyszerre több dolgot is képes kifejezni: egyrészt azt, hogy a rádiónak (és ügyének) súlya van, másrészt azt, amit a tranzistoros rádió maga is sugallt, amikor annak idején bevezették a piacra: a szabadságot, a mozgás és hallgatás szabadságát, azt, hogy bárhol, bármikor a fülemhez szoríthatom, és hallgathatom, amit akarok. Nos, épp ez az, ami a kilencéves játszótérrel megajándékozott Médiatanácsnak láthatóan nem tetszik: a mozgás, a szabadság, a bárhol, a bármikor, a bármit. Megtámadják a rádió frekvenciajogát hatszor, nyolcszor, kilencszer, bárhányszor, függetlenül a

(sajnálatos módon még nem általuk kinevezett) bíróság döntéseitől, miután a tizenkét vidéki frekvenciát már sikeresen elvették tőlük. Nyilván úgy gondolták, hogy ezzel valami fővárosi, libsi ügyé tömörítik, kicsinyítik a dolgot. A Médiatanács azonban úgy tűnik, egy témával kiemelten hadilábon áll: a médiahasználat csínjával-bínjával, valamint avval, hogy mely korban élünk. A megfosztott vidéki hallgatók nagy része (nyilván a fiatalabbik része) ugyanis egyszerűen interneten hallgatja a Klubrádiót, nemcsak Veszprémben, de Szingapúr és vidékén is. A dolog azonban természetesen nem ilyen egyszerű – és ennyiben jól okoskodnak –, mert a hallgatók viszonylag nagy százaléka az idősebb korosztályhoz tartozik – mármint azon százaléka, amelyik egyáltalán rádiót hallgat. És ez jól látszott a tüntetésen jelen lévők átlagéletkorán is (50 és 70 között). Hiszen ők azok, akik internetet nem, vagy csak minimálisan használva, a rádióból szeretnének tájékozódni, vagy szórakozni, ők azok, akik a legtöbb időt töltik otthon, ők azok, akiknek adott esetben a rádió az egyetlen ellenszer a magányra és az intellektuális betokosodásra.

A bíróság ugyan ezúttal elnapolta a Klubrádió frekvenciahasználati ügyét, a tüntetés azonban rendben, mondhatni élvezetesen, és célratorően lezajlott. Egymást váltották az élőben, ott a helyszínen rövid, lényegre törő beszédet tartók vagy zenélők (Bródy János – „Lesz még magyar köztársaság” c. slágerével –, Arató András, Hernádi Judit, Korbel Péter – a veszprémi rádióhallgatók nevében, egy radikális „J'accuse” beszédvariációval, s általános derűt kiváltó bonmot-jával: „Budai Fouché Gyula” –, Haraszti Miklós, Gács Anna – az OHA nevében –, Ungváry Rudolf, elmaradhatatlan, napsárgán forradalmi pulóverében), valamint a hangbejátszások révén beszélők (Parti Nagy Lajos, Bornai Tibor, Hajós András, Jancsó Miklós, Esterházy Péter és Iványi Gábor). A felkonferálásokat Pikó András végezte, aki a végén felhívta a figyelmet az általuk kibocsátott, hatpontos petíció köröztetésére, amelyet a támogatóknak alá lehet írni. Az élőben beszédet mondók egytől egyik kifogástalanok voltak. Ennyi volt, nem több és nem kevesebb. Pont úgy, és pont annyi, amennyi kellett. Úgy tűnik, vagy legalábbis erősen remélhető, hogy kialakulóban van egy tüntetési kultúra, amelyik a műfaji követelményeket ismeri és képes tiszteletben is tartani. Az „unortodoxia” adott esetben lehet szexi, ám van, amikor kifejezetten káros. Balra lengedezett a Közmunkás Szakszervezet két vörös zászlója („Munkát, kenyeret!”), középen egy magyar zászló lobogott, másutt valaki már megint „félázsiaizott” egy táblával – erről kéne már sürgősen leszokni, úgy is, mint a fehér, európai, vélt szupremácia ostoba, indokolatlan hübriszéről –, itt-ott egy-két DK-s tábla is látható volt, ám a többség csupán magát, saját magát és civil, állampolgári méltóságát képviselte. És ez bizony manapság nem kevés. Miként Parti Nagy hangja üzent: „...ha tehát önök [az uralkodó rezsim] a 21. század elején, a világháló korában, az Európai Unióban annyira rettegnék a szólás szabadságától, hogy világ nevétségére esernyővel hadakoznak az árvíz ellen, akkor mihamarább le kéne mondaniuk, mert ugyan egy rádiót momentán betilthatnak – de a dolgot, amit ez a médium, nem utolsósorban az önök tevékenysége következtében, önsúlyán túl is megtestesít, a rendszerkritikus gondolkodók véleményközösségét, nem lehet betiltani”. E gondolat kompakt, fegyelmezett és hatásos performálása volt a február 24-i klubrádiós tüntetés a Batthyány-mécsesnél, ami tudjuk, örök. Csak az idők és a móreszek változnak.

Tetszik

Legyél az első az ismerőseid közül, akinek ez tetszik.

Kapcsolódó írások:

1. **Bán Zsófia: A bomlás virágai** Különös arra gondolni, hogy évtizedek múlva majd úgy emlegetjük (vagy...
2. **Bán Zsófia: Hajnali jelelés** Tavaly novemberben rendezték meg az első versmaratont József Attila Parlament...

3. **Bán Zsófia: Nakonxipánban hullajó** Se házam, székem, asztalom Surabajában vásált gyöngyöm foszlott magasnyakú pullóver...
4. **Bán Zsófia: Roham-munka (Roham művészeti és irodalmi magazin. Főszerkesztő Korchma Zsombor.)** Korszak- és generációváltások idején kézenfekvőnek látszik eltűnődni azon, hogy az...
5. **Bán Zsófia: A kép Sekularizációja (Allan Sekula: Polónia és más mesék. Ludwig Múzeum, Budapest, 2010. július 9. – szeptember 19.)** Emlegethetnék például időszerűséget. Mondhatnám azt, hogy a Sekula-féle művészet úgy...

Cimkék: **Bán Zsófia**